

Lintukoto

Joel
Lehtonen

Lintukoto

Joel
Lehtonen

 SAGA
EGMONT

Joel Lehtonen

Lintukoto

Saga

Lintukoto

Copyright © 1929, 2019 Joel Lehtonen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726072631

1. e-book edition, 2019

Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com - a part of Egmont,
www.egmont.com

Ero ja kohtaaminen

Niin olet, kesäsaareni, suven alussa kuin rakas nainen, jonka näkee uudestaan pitkien aikojen jälkeen.

Ah, nopeasti unohdan, olen aina ollut häpeäkseni petturi, sinä saaren', Vanajan helmi, ulappain risteykseen luomisessa kohonnut pikku riutta, jonka jokainen poukama ja niemeke on kaunis kuin täydellisin maalaus. Mutta sytyn kyllä pian entiseen ihastukseen.

Kuin rakastettu nainen? Vaikea on ero saattanut olla, syvästi tuskallinen. Kävellään tuttua maantietä viimeistä kertaa, viimeisenä iltana. Vaiti molemmat, ei uskalleta puhua: sehän vapauttaisi tuskan henget sydämen syvyydestä, jonne ne on kätkeyty, vangittu tai vangittava. Katsellaan tien sivuille, ilmanrantojen kaukaisuuksiin, jotka alakuloisina himmenevät. Ei tohdita katsoa toisiamme, ja jos vilkaisemme, jos silmät rohkenevat toisen kuolemansairaisiin kasvoihin, näkevät ne, että toisen huulet alkavat vavahdella nyhkytyksistä, jotka sitten lopettaa pakollinen, teennäisen reipas ero. Mikä leikki ja ilve surussa! Kyyneliä kimmallus hymyn ja ilakoivien hyvästelysanojen läpi.

Sitten vietetään kuukausia erossa, etäällä toisistamme. Ainoana sykähtävänä ilona, ainakin minulle melkein ainoana aluksi, kirjeet, joita lentää välillämme kuin kirjekyyhkysiä. Iltaruskojen sammussa on ne piirretty, tähystellen kummallakin puolen kahdesta toisistaan kaukana olevasta ikkunasta yhteiseen hehkuvaan ja haikeasti sammuvaan ruskotukseen. Öillä valvoen on ne mietitty, syvin niistä valmistettu, katsellen kumpikin

talvikuutamon aavemaiseen loistoon tai riemuiten samasta kultaisesta tähdestä, joka taivaan äärellä alhaalla suurena säkenöi, kutsuu kuin itse rakkaus, tuo Kointähti, Venus.

Ja sitten kohtaamme taas toisemme, kiivaasti sitä päivää odottaen.

Minkälainen kohtaus se saattoi olla minulle! En tiedä, nauraako makeasti, ellei tapaus olisi niin katkerasti surettava. Sellaista on hetken rakkaus, sellaista teki pelkkä muutamien kuukausien ero. Enhän usko, että olisin koskaan kyllin vakavasti rakastanut.

Tuskin vilkaisemme toisiimme, niin näemme, ettemme tohdi toisiimme katsoa. Emme ole kauniita kumpikaan, - anteeksi, ystäväni, näin tohdin sanoa, - Jumala paratkoon, eikä sitä minussa voi edes Jumala parantaa! Häpeämme, kummastumme itseämme. Kävelemme pelästyneinä...

Emme saata nytkään puhua. Astelemme rinnatusten eteenpäin kuin taivaan rankaisemat, me, jotka annoimme muka rakkauden sokaista silmämme.

Emmekä ymmärrä, miten lohduttaa toisiamme tässä pettymyksessä.

Mutta antaahan olla! Odotellaan! Sähkö alkaa virtailla jälleen. Taikalyhty syttyy, kaleidoskooppi pyörähtelee, näyttää aavistamattomat kuvionsa. Ilotulitus järjestyy, raketit lentävät, - säkenet jo sinkoavat silmästä toiseen. Alkaa uudestaan kauneimman jumalattaren taika... Huomaan kauniin poven, muistan jotain. Olen onnellinen...

Tuskin ehdimme hengittää helpotuksesta. Nyt vapaudumme, juttelemme, pyrimme toisiamme kohti. Alamme jälleen palaa yhteisesti kuin ennenkin. Sellainen petos on rakkaus.

Niin myöskin kesäsaareni, Vanajan helmi, unohdettu, jätetty koko talveksi, sellaisena näen sinutkin uudestaan kevään tullen.

Joskus olen sinua muistellut poissa ollessani, etenkin syksyllä, hiljan erottuamme. Ajatellut kadonneesta suviauringosta haikeana poukamiasi, joiden yli suuret raidat kumartuvat kuin kyynelpajut hautapaasien, niemiäsi, joille näkyy salmen yli vanha hämäläiskylä, sitä vanhempi kivikirkko ja vieläkin paljon, paljon vanhempi uhrivaara isojen rantakivieni takaa, joihin kahden ulapan aallot kohisten murskautuvat. Muistellut haltioihini syttyen valtaisia tervaleppiäsi, jotka kesän auringossa kiiluvat tummina kuin kalmiston poppelit, piilipuitasi, joiden ritvat uneksien nuokkuvat, jättiläiskoivujasi ja kahta kaunista jalavaasi, vaahteroita, hopeapajua, omenapuita ja kirsikanvesoja. Muistellut myöskin kukkiasi, kielokenttiä, malvoja, ruusuja, niin, mitä luettelenkaan! Ja, ah, ajatellut ennen kaikkea tummaista rauhantupaa, sen ebenpuunvärisiä orsia, yksinkertaista maalaistakkaa... Sinistä kamaria, jonne mehevät pihlajat luovat ikkunoista kalpeanvihreän hämäränsä, työkammiotani, johon sepitin vaimoni kanssa sinisen ruutukaton ja jossa olen niin paljon mietiskellyt pakottaakseni jumalaisen rauhan luonani asumaan... Muistellut kylyäni, jonka lavolta uimaan heittäytyminen maistuu ihanammalta kuin mikään sampanja...

Mutta sitten, talvemmallalla nuo muistelut melkein jätin. Jumalan kiitos, unohdan toki niin helposti, se on sittenkin suuri onneni.

Ja nyt tulin jälleen tänne, sinä saarelma, vanha rakastettu. Jo sain taas kyllin seuraistunnoista, teattereista, juhlista, sen tuollaisista. Väsyin hieman sanomalehtiin, rupatuksiin, tärkeihin uutisiin, tietoihin, radioihin, jotka ikäänkuin tyrkyttelevät ihmiselle sitä tai sitä esitelmää, juuri sitä ja sitä juhlarunoa, - miksi juuri tuota sävellystä, tuota puhetta? Kiivaileehan moni muukin tähän tapaan. Kyllästyin, väsyin kuin muutkin. Pakenin ensin melkoisen

kauas pois. Mutta nyt, täällä, tuntuu yksinpä Parisikin, kivierämaa, joka on mieleiseni ainoastaan siksi, ettei siellä mikään riitele ihmistä pois hänen mielikuviltaan, vaan hän riemuitsee sielunsa yksinäisyydestä, vapaudesta, siitä, että tietää itsensä vain jonkinlaisten geniustensa omistamaksi, - niin, nyt tuntuu sekin ainoastaan hupaiselta, mutta vieraalta unelta, kun olen paennut vieläkin suurempaan yksinäisyyteen, saareni luo!

Mutta miltä maistuu kohtaaminen tämän talven jälkeen?

On vasta aikaiskesä, miltei kevät.

Ja kohtauksesta vanhan rakastetun kanssa koituu tietysti kauheaa.

Tuttu laiva puskee vastaiseen, päin pohjatuulta, kohoaa kohti harmaita ilmanrantoja, lähteneenä maalaiskaupungista. Se poikkeilee rantojen mutkissa, huvilain laiturit kyyhöttävät vielä veden alla tai ovat myrskyjen ja jäiden särkemät. Väkeä ei niillä paljon ketään. Kesäasumukset autiot, onhan vasta kevät.

Tuolla nyt vihdoon saareni, Vanajan pikku helmi...

Miten matala! Alakuloinen...

Näyttää kuin kevättulvan harmaat aallot aikoisivat sen hukuttaa, nielaista poloisen riutan.

Punaiset rakennukset paistavat liian häpeämättä, arkisen räikeinä ja karkeina läpi metsän, joka ei ole kunnolleen lehdessä...

Täytyy lähteä laivasta. Annamme soutaa itsemme salmen poikki saunan rantaan. Käyskelen tanhualle hieman sekaisin mielin...

Pihalla törröttävät syksyllä versomaan päässeet rikkaruohot korkeina. Mädänneitä lehtiä kaikkialla.

Krassien lakastuneet lonkerot matelevat pitkin paasikäytäviä kuten surkeasti anellen...

Pirtti kylmä, ummehtunut, sekasorrossa. Sinistä kamaria ja kesäistä työkammiota tuhrivat lukinseitit.

Mitä luettelenkaan? Harmaata, lehdetöntä, kukatonta kaikki. Kylmää, - toivotonta. Aallot, realiteetti, ympärillä ärisevät, tuskin särkiä vielä verkkoon antanevat: saanevat pyydykset minusta nähden riippua ehkä kauniin kotvan talviteloillaan aitan laipiossa.

Miksi tulinkaan tänne? Miksi paeta kaduilta, lehmuskujilta, joilla väkeä kuhisee, puistoista, kahviloista, seuroista, niin, radion virkeistä piireistä, joissa kaikissa aivoni oppivat nauttimaan vähäisyyteni toteamisesta?

Mutta, kuinka lieneekään, siinä minun alkaa odottamatta käydä rakastettuani sääliksi. Saari ikäänkuin puhelee minulle, - kuulen sen äänen, ja tunnen katumusta, häpeää:

»Niin, miksi tulitkin näin odottamatta? Näin aikaiseen! Enhän ennättänyt kunnolleen edes pukeutua komeaan vihreääni. Enkä pistää kukkia povelleni, orvokkeja, kieloja. Kuule, onko tämä minun syyni? Minua itkettää - ja olen hieman vihainen, että tulit tähän aikaan...»

Antaahan olla! Odotetaan, Viikko menee ikävässä, mutta toinen jo rattoisammin. Kotvitaan kolmekin viikkoa.

Jo alkaa sähkömme taas virtailla, taikalyhty syttyy, kesän kaleidoskooppi näyttää ihmeelliset kuvansa... Aurinko paistaa, omenapuut hersyvät täyteen punaisia nappuja, pariin hurmaavan kauniita kuin japanilaisessa taulussa. Haapalehto menettää pakkasenpureman värinsä, joka oli kuin syksyistä kelmeyttä. Järventakaiset upeat vaarat hohtavat mahtavina, kohoilevat punansinisinä. Tuomet kukkivat lyhyen viikkonsa. Laineet iloisesti solisevat. Jo muistan, jo muistan - rakkautemme! Muistan täällä paikkoja viime kesien ajoilta: mitä tuossa ja tuossa ihastelin, mitä siellä ja siellä rakastin. Miten saareni kauneutta rakastaen ahertelin kirves tai saha kädessä, yhä sitä kaunistakseni, kaunotartani.

Jo silmät syttyvät uudestaan, hymyillään toisillemme, kerrotaan menneen talven ihmeellisiä asioita: mitä pahaa

olemme kärsineet kumpikin, mitä hyvää molemmat saaneet, uutta rikkautta minä, nöyryymistä.

Jo olemme jälleen toisiimme rakastuneita, niin: minä Vanajan helmeeni. Ja mitäpä välittäisin toisen rakkaudesta, jos muka rakastan?

Ja yht'äkkiä ajattelen niinkuin keskikesillä ennen: - Kuinka hennon sinusta syksyllä erota, minä kiittämätön?

Olen saanut saareni takaisin. Kohtauksen katkerin on sivuutettu.

Riemullista jatkoa!

Rotanlumooja

»*Nälkä heit' panee huiskimaan
Ja joka nurkkaa nuiskimaan.*»

Vanha virsikirja.

Muistan lukeneeni lapsena tarinan saksalaisesta rotanlumoojasta, *der Rattenfänger*, joka huilunsoitolla keräsi ympärilleen ja perästään juoksemaan tuhannet rotat. Miten mahdoin lukea! Näen itseni tähystämässä ahnaasti kirjaan, silmät renkaina kummastuksesta ja hiukset pystyssä omituisesta inhosta.

Rotanlumooja pyydettiin avuksi kaupunkeihin, joissa rotat kihisivät maanvaivana. Hän tuli, soitti ne kokoon, alkoi kävellä kuhiseva lauma kintereillään jokea kohti, saapui rantaan. Astui venheeseen, rotat täyttivät aluksen. Sitten antoi hän soitellen venheen solua keskelle virtaa. Soitti ja soitti: rotat hyppäsivät jokeen, ne hukkuivat sinne kaikki!

Mutta rotanlumooja saattoi vihastuakin jollekin kaupungille, jolta ei saanut mielestään kunnollista kohtelua. Silloin hän kosti. Silloin hän soitteli kaiken maailman rotat siihen kaupunkiin.

Rotanlumooja, *der Rattenfänger*, lieneekö hän viime talvena tai tänä keväänä käynyt halvassa töllissäni? Kostonut? Vihamiestenkö palkkaamana? Oh, en usko, että minulla olisi erikoisia vihamiehiä, jotka haluaisivat minulle paha. En luule kenelläkään olevan siihen ainakaan oikeutettua syytä. Enhän ole yrittänyt lähimmäisilleni

pahaa: ei löydy aatettakaan, jonka vuoksi enää innostuisin niin, että harjoittaisin väkivaltaa. Jopa arvelen itseni liian voimattomaksikin tekemään kenellekään mitään kostoja ansaitsevaa.

Kostoako jostain vanhasta sitten?

Mistä syystä kerääntyivät inhoittavat rotat saastuttamaan armasta kesämajaani? Ne ovat myllänneet siellä yhtä ja toista sekaisin. - Mutta minäpä pidänkin enintään rottia itseään vihoitettuina ja kostonhaluisina. Olenhan niitä hieman vainonnut, mikäli joku harva niitä silloin tällöin saarellani on näkynyt, joskaan en vainonnut oikein tosissani. En todellakaan, voinpa kehua, että tällä myöhemmällä iälläni olen tullut niille niinkin lauhkeaksi, että olen huvitettuna nähnyt, kuinka vaimoni talviasunnossamme, kaukana täältä saarelta, on asetellut niille tanhualle ehdoin tahdoin ruokaakin, vähän perunankuoria tai kelpo kalanruodon, nähdäksemme, kuinka ne heti loitolta vainuavat saatavansa, vilistävät virkuin silmin ympärilleen tarkastellen esille piilostaan, ja sitten aterioivat, nuo nälkäiset raukat. Mutta ehkäpä tämä rottien raivo on kostoja vanhemmista teoistani? Aivan pikku poikana pyydyin rottia oikein ammattinani, ansaiten 5 tai 10 penniä kappaleelta jokaisesta nakkiin narratusta häntyristä. Niin tein. Mutta saattelinpa ne toki, noissa inhoittavasti rotalta ja ihralta löyhkävissä pyydyshäkeissä ensin hukutettuani, juhlallisesti hautaan. Esiinnyin silloin jonkinmoisena rovastina: musta esiliina hartioilla, palvelustytöt takana kulkueena ehkä virsikirjat kädessä. Niin kannettiin vainajaa, sievästi sikarilaatikkoon, kukkien sisään pakattuna, hautausmaalleni, johon olin pystyttänyt päreristit kuolleille rotille ja merkinnyt jokaiseen rotan ristimä- ja sukunimen, yhteiskunta-aseman ja kunniallisen kuolintavan. Virsi veisattiin, ja sitten istuttiin haudan partaalla turvepenkilläni, jonka vieressä kedon viattomat

kukat ja rakastamani sinilatvat, sinne siirtämäni, nuokkuivat. Eikä uusi vainaja enemmän kuin entisetkään minulle kummitellut.

Ja näistäkin murhistani on niin kauan aikaa. Ei, en kuvittele edes näiden jyrksijäin, saati sitten ihmisten kostoja.

Mutta kumminkin palautui se saksalainen tarina, johon liittyy myöskin kostojuonia, mieleeni, palautui oikeinpa hiukkasen pöyristävän hirtehisenä, kun nyt keväällä avasin ovia talvitelkehistä.

Tuntui kuin saarellani sittenkin olisi käynyt rotanlumooja, tuo punaviittainen, jollaisena kirjan värillinen kuva hänet esitti, rahtusen Mefiston näköisenä: pujoparta, niin kummalliset pystynvinot kulmakarvat... Käynyt ja kostanut minulle – mistä?

Siitäkö, että olin ehkä kehunut entisten talvien täällä onnistuneen siinä suhteessa loistavasti: rotat eivät yrittäneetkään tehdä vahinkoa, kaikki kohtasin keväällä paikallaan, siistinä, ehjänä, ainoastaan hieman lukinseittien verhoamana. Kummako se, vain pari harvinaista kertaa olimme nähneet kesällä rotan saarella, se ui sinne leveän salmen poikki, jo kaukaa kuului laineista sen uupunut läähätys, niin raskaana, niin epätoivoisena, että sydäntä viilsi sääli ja oikeinpa kaiku siitä tunteesta, jonka nimitys on *Weltschmerz*, kun vaimoni, hänkin säälien, eläinraukasta minulle kertoi. Se pääsi saunamme rantaan, eikä sitä liioin kivitetty, vainottu. Mutta sitten koirani, terve olio, alkoi onnetonta siirtolaista metsästä, Sitä se jatkoi sitkeästi kokonaisen päivän, sai sen kiinni, tappoi. Nakkeli iloisesti ilmaan niskansa yli ja heittäytyi sen päälle piehtaroiimaan, kun se vielä vähin eli; peto häpäisi voitettua kuin mikäkin gladiaattori kaatamaansa kilpailijaa astuen jalkansa hänen rintansa päälle: »*Vae victis!*» Koirani häpäisi riemuissaan: »Noin kurja olet, siitä sen näet, minä teen sinulle mitä

tahdon, minä, voittaja, kierittelen itseäni sinun puolielävällä ruumiillasi...»

Mutta ennen ei saarellamme oltu montakaan rottaa nähty. Tosin oli naapurisaaren omistaja kertonut rottien raivonneen talvella hänen huvilassaan. Kun hän kauan sieltä poissa oltuaan sinne palasi, ei hän tietänyt itkeäkö vai nauraa: pöytien päällykset sekaisin, kaapit, laatikot roskattu. Kirjat, kuvat, kaikki nurin narin. Saketista toinen hiha syöty, frakkihousuista tehty todelliset frakkihousut, takalisto poisjuuritettu, – kaipaisivatko ne sitä, olihan takissa sen sijaan hännäkset vajaata peittämässä! Kirjoja pöydällä luettu, kulutettu kansan käsissä; eräät lehdet tynkään asti hävinneet. Kynttilät nakerrettu makeisina, nuoranpätkät, liinat ja rievutkin.

Ja sisälle olivat ne tulleet suoraan pärekatoista ja laipiosta, ei oveen tai seiniin reikiä jyrsimällä. Olivatpa ne viljejä rottia!

Mutta *minun* saarellanihan ei muka ollut rottia! Ei susia, ilveksiä, karhuja, ei tiikereitä! Ja se olikin totta. Tuskin edes muurahaisia enää, kun olin käynyt sodan niitä vastaan. Vain joku ruskeansilkkinen myyrä herttaisena vilahti, se ilmestyi kesynä kirkkaalla päivällä verkkovipuni viereen, kun siinä loioin teeskennellen jotain lukevani, mutta odotellen uneen pääsyä lomallani. Se kierteli, sipisi tuudun alla, etsi, poloinen hänkin, jokapäiväistä leipäänsä, mitä lienee etsinyt. En vihannut silloin vielä myyrää, koska en tietänyt, mitä se pystyi omena- ja päärynäpuille tekemään, tuo saareni ainoa suurriista.

Mutta nyt tänä keväänä sittenkin rotat!

Rotanlumooja, *der Rattenfänger!*

Avaan tupani oven. Pikku pirtissä, jonka seinien nokitumma, ebenpuuna kiiltelevä väri on minusta niin kaunis, – yhtä kaunis mustanvälkkeissään kuin kaikki uljaan loistovärisenä häikäiseväkin, – tämä rakkaus mustaan

johtuneen paljon atavistisesta vaistosta veressäni, olenhan syntyisin savuisista, kaikkein synkimmistä kurjuuden tölleistä; - niin, pirtissä, jossa sinisellä sivelty halkolaatikko heti tervehti tulijaa talvella kuivuneilla puilla, siihen viime syksynä keräytyillä: »Pistä liekki humisevaan lieteen, aseta pannu väkevää kofeiinia tulelle», siellä hellan vieressä permannolla - mitä merkillistä? Miten on lattiamattojen laita? Kattilariepujenkin. Riekaleina, risaisempina kuin oli aiottukaan hylättäessä ne hellapyyhkeiksi. Rotanjälkiä! Ja mikä tuolla? Aurinko paistaa sisälle permannon nurkasta: iso reikä! Rotat! Tulleet sisään salvaimesta, koska moninkertainen lautaovi oli kiinni, liian kova purra. Pöydällä, johon aurinko luo ikkunan heleän pikku ruudukon, rotat käyneet tanssailemassa.

Lautashyllyltä rotat pudottaneet kahvikupin!
Kahvimylyn suppilossa rotat käyneet.

Hellasta rotat vetäneet tuhkan lattialle!

Der Rattenfänger.

Tämä saa minut harmista harmaapääksi: epäjärjestystä, rääsyjä, likaa!

Vaimonikin suuttuu ja siunailee ensin, mutta sitten hän, joka lyö isommatkin vastoinkäymiset leikiksi, - kaikkihan on katoavaista, siis leikkiä, - virkkaa:

»Tuhkakin hellasta maahan. Kelpo talvivuokralaisia!
Onhan vuokralaisten velvollisuus talosta poistuessaan tyhjentää myöskin tuhkat uunista, tietysti.»

Mutta uistinsiimani, joka syksyllä, viimeisenä koleana ja alakuloisena iltana, kun koillinen sameana kuului ja vilunpunainen hattara paistoi saaremmen yllä, liestyttiin kelalta uunille kuivumaan, sen löydän nyt pieninä paloina, korttelinpituisina. Kaikki kolmekymmentä metriä! Öljytty siima, se kelpasi ruuaksi.

Vilkaistaan sänkyyn. Vanha loimi, jonka ruskeasta ja punertavasta maalaisväristä niin pidän, revitty. Sen alla

näyttää maatun olkipatjassa, johon on pehmusteltu sopiva pesä. Patjan sisus toisesta päästä, – taivas siunatkoon, onpa se huushollia!

Vuokralaisemme ovat perheineen maanneet oikein sängyssä.

Kas kun eivät asettuneet sängyn yläpäähän rinnatusten, päät pielukselle, posket sievästi vastatusten!

»Vaativattomia, jalkopuolessa vain vähän nukkuivat», sanoo vaimoni. »Kohteliaita vuokralaisia.»

Mennään kamariin. Sininen tapetti rikottu kämmenen laajuudelta. Nurkassa sielläkin reikä ulkoa: »Miksi suljittekin, isännät, välioven ruoppiin? Emme päässeet sisälle kuin salvaimesta. Miksi korjauksessa asetitte kitkerän tervapaperin permantolankkujen alle, tukitte rotilta luonnollisen tien?»

Nyt tarkastetaan aitta.

Sinne olimme ripustaneet, kolmisen metriä korkealle harjaorteen, viime syksynä puolen säkkiä ruisjauhoja, nelisenkymmentä kiloa: ilahduttava säästö menneestä kesästä, todistava melkoista kuha- ja vaatimatonta vierasvuotta. Siellä piti viljakullan meitä tänä suvena valmiina odottaa. Olimmehan sen verran kuulleet naapurilta rotistakin, että hinasimme säkin oikein ylös ja erilleen kaikista muista esineistä, ainakin toki korttelin päähän niistä, ja olimmehan itsekkin nähneet pari harvinaista rottaa täällä kolmena edellisenä kesänä.

Aitan salaperäiset salvat avautuvat. Aitta lemahtaa kesällä niin makeasti leiville ja voille ja savuisille liikkiöille, mutta nyt...! Rottien jälkiä lattiapalkeilla. Hyllyiltä liikkiöiden rasvaamat paperit nieltä tarkoin ravintona...

Entä säkki, missä on säkki päämme päältä? Siellä se kyllä roikkuu, mutta tyhjänä ja riekaleina. Siinä on iso reikä pohjassa. Syöty! Tyhjennetty kaikki! Tyhjää kuin tyhjää

koko hyväkin aarre. Säkki kuin kaadettu, kuin tuulessa pudisteltu, jauhoista tarkoin puhdistettu.

Mutta miten ovat rotat päässeet tuonne korkeimpaan orteen, jonne vaivoin itsekään tikapuilla ulotuimme silloista pulleaa säkkiämme raahaten, ripustaaksemme sen paksuun rautalankaan?

Seinät ovat sileät, pystylandoista, ei näy sopivaa pykälää rotan kynsien pitimiksi.

Viimein selitys: olimme ripustaneet myöskin verkkovipumme makuuvaatteita täyteen sullottuna aitan kattoon, ja yksi vivun kiinnitysköysistä riippuu melkein permannossa kiinni,

Ovatko rotat kiivenneet köyttä myöten ylös? Niinkuin parhaat voimistelijat. Ne ovat sitten kai kävelleet tuota samaa köyttä pitkin, joka kulkee orren toisesta päästä melkein vaakasuorasti vipuun. Ne ovat keikkuneet sillä tavoin vipuun. Lähemmäksi jauhosäkkiä. Kuin nuorallatanssijat. Sitten ne ovat tehneet vimmatun pomppauksen riippumatosta ilman halki päin säkkiä. Lento-oravina! Aivan lepakkoina. Ne ovat ilmassa iskeneet kyntensä tai hampaansa säkin muhevaan vatsaan, purreet, takertuneet siihen kuin tikat ja murtautuneet jauhoihin. Avanneet säkkiin reiän, valuttaneet kaiken lattialle kuin myllynkivien välistä jauho soleasti suoraan odottajan käsiin valuu.

Mitkä kekkerit lattialla ja ylhäällä säkissä! Niin, mikä kimpoilu siellä ylimmän orren alla, kirpeää talvituulta tohisevassa, päreiden kattamassa onkalossa. Kuvittelemme sitä kilpailua, vikinää, kirkunaa, sillä rotatkin kuuluvat tappelevan keskenään. Kuinka sieltä säkin kimpusta on putoiltu alas maahan, ja tehty taas uusi pitkä kiertomatka ylös. Uusi yritys, kiivetty nuoraa myöten kolmatta metriä, kävelty sitä myöten nuorallatanssijoina vipuun ja vivusta *lennelty* säkkiin.